

APLINKOS APSAUGOS AGENTŪRA

Biudžetinė įstaiga, A. Juozapavičiaus g. 9, LT-09311 Vilnius, tel. 8 706 62 008, el.p. aaa@aaa.am.lt, <http://gamta.lt>.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188784898

UAB „Renerga“	2018-09- 17	Nr. (30.2)-A4- 1494
VšĮ „Pajūrio tyrimų ir planavimo institutas“ Anykščių rajono savivaldybės administracijai Nacionalinio visuomenės sveikatos centro prie Sveikatos apsaugos ministerijos Utenos departamentui Utenos apskrities priešgaisrinei gelbėjimo valdybai Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos Utenos skyriui	į 2018-08-29	Nr. S18-057

Kopija
Aplinkos apsaugos departamentui prie Aplinkos
ministerijos

ATRANKOS IŠVADA DĖL VĖJO ELEKTRINIŲ ĮRENGIMO, VIEŠINTŲ SEN., ANYKŠČIŲ R. SAV., POVEIKIO APLINKAI VERTINIMO

1. Planuojamos ūkinės veiklos organizatorius (juridinio asmens pavadinimas, fizinis asmuo, adresas, tel.).

UAB „Renerga“, Jonalaukio k., Ruklos sen., Jonavos r. sav., Mindaugas Juodis, tel. 834956627, el. p. m.juodis@renerga.lt.

2. Poveikio aplinkai vertinimo dokumentų rengėjas (juridinio asmens pavadinimas, fizinis asmuo, adresas, tel.).

VšĮ „Pajūrio tyrimų ir planavimo institutas“, V. Berbomo g. 10-206, Klaipėda, tel. 846398848, el. p. rosita@corpi.lt.

3. Planuojamos ūkinės veiklos atrankos dėl poveikio aplinkai vertinimo atlikimo teisinis pagrindas pagal Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo 7 straipsnio 2 dalį, nurodant šio įstatymo 2 priedo punktą (-us).

Atranka dėl poveikio aplinkai vertinimo atliekama vadovaujantis Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo 2 priedo 3.8.1 papunkčio nuostatomis.

4. Planuojamos ūkinės veiklos vieta.

Žemės sklypuose kad. Nr. 3484/0001:12, 3484/0001:62, 3484/0001:169, 3484/0001:663, esančiuose Anykščių r. sav. Viešintų seniūnijoje.

5. Trumpas planuojamos ūkinės veiklos aprašymas.

Planuojama ūkinė veikla (toliau – PŪV) – keturių vėjo elektrinių (toliau – VE) įrengimas. Analizuojamų žemės sklypų žemės paskirtis žemės ūkio. Įgyvendinus planuojamą ūkinę veiklą sklypuose bus sumontuotos vėjo elektrinės su jų aptarnavimui reikalinga infrastruktūra (privažiavimo keliai, aptarnavimo aikštelė). Skaičiuojamas vienos VE įrengimui reikalingas plotas – iki 0,25 ha. VE įrengimui žemės sklypai bus padalinami, atidalintos žemės sklypo dalies, kurioje bus įrengiame VE paskirtis bus keičiama į „Kita“. Kitų statinių statyba nenumatoma. Griovimo darbų nenumatoma (*Informacijos atrankai dėl planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo (toliau – PAV atranka) II skyriaus, 2 punktas*).

Pagal Anykščių rajono bendrojo plano keitimo konkretizuotus sprendinius, VE įrengimui analizuojama teritorija patenka į žemės ūkio teritorijų zoną (apibendrinta funkcinė zona, kurioje dominuoja žemės ūkio veiklai skirtos teritorijos), kurios naudojimo prioritetas – ekstensyvi (dispersiška) urbanizacija. Anykščių rajone vėjo elektrinių parkų plėtros teritorijos yra nurodytos vadovaujantis Vėjo jėgainių išdėstymo Anykščių rajono savivaldybės teritorijoje specialiuoju planu, kurio pakoreguoti sprendiniai yra Anykščių rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo konkretizuotų sprendinių sudedamoji dalis. Pagal Anykščių rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo konkretizuotus sprendinius VE įrengimui analizuojama teritorija patenka į vėjo elektrinių plėtros zoną (*PAV atrankos II skyriaus, 3.2 papunktis*).

Svarstoma rinktis šiuos VE modelius: Siemens Gamesa, Nordex, General Electrics arba Vestas gamintojų modelius, kurių nominali instaliuota galia siektų nuo 4,2 iki 4,8 MW. Įrengiamų VE aukštis (priklausomai nuo pasirinkto VE modelio) 199 – 220 m, nominali galia 4,2 – 4,8 MW.

Pagrindiniai numatomi VE įrengimo darbai: VE statybos ir aptarnavimo aikštelės įrengimas, vienos VE įrengimui reikalingas maždaug 0,25 ha plotas. Aikštelės ribose nukasamas/nustumiamas derlingas dirvožemio sluoksnis į laikino saugojimo vietą. Reikiamame plote iškasama duobė pamatams. Iškastas gruntas sandėliuojamas numatytoje vietoje. VE pamatų įrengimas, pamatai monolitiniai, liejami vietoje iš atvežtinio paruošto betono. Į pamatus numatoma montuoti gamyklines detales, prie kurių bus tvirtinami VE bokštai. Pamatų montavimui numatoma pasitelkti mechanizuotas grunto kasimo ir kėlimo priemones. Įrengus pamatus iškasa užpilama anksčiau iškastu gruntu, sutankinama. VE įrengimas, į statybos vietą atvežami gamykliniai vėjo elektrinių elementai. Ant įrengtų pamatų montuojamas VE bokštas, tvirtinamas rotorius ir mentės. Kabelių linijų tiesimas ir prijungimas prie elektros tinklų: 0,4 kV kabelių linijų klojimas numatomas naudojant mechanizuotą kasimo techniką, iškasant 1 m gylio ir iki 1 m pločio tranšėjas. Tranšėjos dugne paruošti 10 cm smėlio paklotą. Kabelio linijos pirminiam 20 cm užpylimui panaudojamas atvežtinis smėlis, likusiam užpylimui naudojamas iškastinis, nuo akmenų išvalytas gruntas. Statybos darbų zonos sutvarkymas: iškastas likęs gruntas tolygiai paskirstomas teritorijoje suformuojant reikalingo dydžio VE aptarnavimo aikštelę, derlingojo dirvožemio sluoksnio paskleidimas (gražinimas) aplink aptarnavimo aikštelę (*PAV atrankos II skyriaus, 2.3 papunktis*).

Vėjo elektrinių statybai analizuojamuose žemės sklypuose bus naudojami sertifikuoti gaminiai, atitinkantys Europos Sąjungos reikalavimus, o sklypuose atliekami tik atskirų įrenginių sumontavimas, tam reikalingi parengiamieji darbai, vėliau VE eksploatavimo darbai.

Statybos darbų metu dirbanti technika (transporto priemonės, mechanizmai) naudos dyzelinį kurą. VE aptarnavimo aikštelės įrengimui bus naudojamas žvyras, skalda. PŪV metu nenumatoma naudoti pavojingų cheminių medžiagų ar preparatų, radioaktyvių medžiagų, pavojingų ar nepavojingų atliekų (*PAV atrankos II skyriaus, 2.4 papunktis*).

VE įrengimo metu bus atliekami dirvožemio judinimo darbai. Vienos VE įrengimui preliminarus reikalingas plotas – 0,25 ha. Aikštelių įrengimo darbų metu derlingas dirvožemio sluoksnis bus nustumtas į kaupus, sandėliuojamas ir baigus statybos bei įrengimo darbus panaudotas teritorijos formavimui. Kitų gamtos išteklių PŪV metu naudoti nenumatoma (*PAV atrankos II skyriaus, 2.5 papunktis*).

VE statybos metu, įrengiant aptarnavimo aikšteles, montuojant pamatus gali susidaryti nedideli kiekiai statybinių atliekų. Visos darbų metu susidarančios statybinės atliekos rūšiuojamos ir saugomos konteineriuose, iki jų išvežimo ir perdavimo atliekų tvarkytojams. Statybinės atliekos bus tvarkomos vadovaujantis Statybinių atliekų tvarkymo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos aplinkos ministro įsakymu 2006 m. gruodžio 29 Nr. D1-637 „Dėl statybinių atliekų tvarkymo taisyklių patvirtinimo“ reikalavimais (*PAV atrankos II skyriaus, 2.7 papunktis*).

Vykdam planuojamą ūkinę veiklą gamybinių, buitinių nuotėkų nesusidarys. Lietaus nuotėkos nuo VE aptarnavimo aikštelių nebus surenkamos, natūraliai filtruosios į gruntą (*PAV atrankos II skyriaus, 2.8 papunktis*).

Įgyvendinant PŪV galimas laikinas ir lokalus oro taršos padidėjimas dėl kurą naudojančių įrenginių (žemės darbų, transportavimo, statybos ir kt. technikos) naudojimo darbų vietoje. Šis oro

taršos padidėjimas bus trumpalaikis, epizodinis (tik darbų vykdymo metu) ir reikšmingo poveikio aplinkos kokybei neturės. Eksploatacijos metu oro taršos šaltinių nėra. Numatomas netiesioginis teigiamas PŪV poveikis aplinkos orui: vėjo energija yra viena iš atsinaujinančių energijos rūšių, kurios naudojimas mažina iškastinio kuro naudojimą, o kartu CO₂ ir kitų kuro degimo metu išmetamų teršalų emisijas į aplinkos orą. Siekiant išvengti cheminės dirvožemio taršos vykdant statybos darbus naudojamos techniškai tvarkingos transporto priemonės ir mechanizmai (*PAV atrankos II skyriaus, 2.9 papunktis*).

PŪV neįtakoja taršos kvapais. Įgyvendinant PŪV galimas triukšmo susidarymas nuo mobilių triukšmo šaltinių – darbus vykdančios technikos, į darbų zoną atvykstančių/išvykstančių transporto priemonių. Šis triukšmo susidarymas bus laikinas ir lokalus – mechanizmų ar įrengimų darbo vietoje, jų darbo metu. Įgyvendinant PŪV galimas triukšmo susidarymas nuo mobilių triukšmo šaltinių – darbus vykdančios technikos, į darbų zoną atvykstančių/išvykstančių transporto priemonių. Šis triukšmo susidarymas bus laikinas ir lokalus – mechanizmų ar įrengimų darbo vietoje, jų darbo metu. Statybos darbus planuojama vykdyti tik techniškai tvarkingais mechanizmais, kurių skleidžiamas triukšmo lygis neviršys STR 2.01.08:2003 „Lauko sąlygomis naudojamos įrangos į aplinką skleidžiamo triukšmo valdymas nustatytų lauko įrangos leidžiamų garso galios lygių. Triukšmo padidėjimas bus trumpalaikis, epizodiškas (tik mašinų ir mechanizmų darbo metu) ir neturės reikšmingos įtakos aplinkos kokybei. VE įrengimo darbus numatoma vykdyti tik dienos metu (pagal HN 33:2011). Vakaro, nakties metu bei išveginėmis ir švenčių dienomis šie darbai nebus vykdomi. Ekvivalentinis ir maksimalus leistinas triukšmo lygis gyvenamojoje aplinkoje (lauke) nuo 7 iki 19 valandos pagal HN 33:2011 gali būti iki 55(60) dBA, nuo 19 iki 22 val – 50(55) dBA, nuo 22 iki 7 val. gali būti – 45(50) dBA.

Remiantis Vėjo energetikos poveikio visuomenės sveikatai vertinimo metodinių rekomendacijų parengimo galutinės ataskaitos duomenimis vėjo elektrinių atveju aktualus yra žemo dažnio elektros srovės sukuriamas elektromagnetinis laukas (toliau – EML). Vėjo elektrinės vėjo energiją transformuoja į elektrą. Elektros srovė perduodama kabeliu nuo elektrinės prie elektros perdavimo tinklo 110 kV. Kabeliu tekėdama srovė sukuria silpną magnetinį lauką. Veikiant vėjo elektrinei elektromagnetinis laukas susidaro tik greta aukštos įtampos elektros transformavimo ir perdavimo įrenginių bei greta elektros generatoriaus, kurie analizuojamu atveju būtų nuo 127 m iki 145 m aukštyje. Pilna galia veikiantys 2,3–3,0 MW galios generatoriai sukuria vadinamojo pramoninio dažnio (>0–300 Hz) elektromagnetinį lauką. Kadangi VE generatoriai sumontuojami nuo 127 m iki 145 m aukštyje, įžemintose metalinėse gondolose, EML elektrinio lauko stipris, kuris kinta pagal kubinę atstumo priklausomybę, visiškai neturės poveikio gyvenamajai aplinkai, nes neviršys HN 104:2011 leistinos normos – 1 kV/m ir nesisieks gyvenamosios ir visuomeninės paskirties pastatų patalpose reglamentuojamų verčių – 0,5 kV/m.

Eksploatacijos metu būdingas šios fizikinės taršos susidarymas: triukšmas, šešėliavimas, infragarsas bei elektromagnetinė spinduliuotė.

Eksploatacijos etape triukšmas galimas dėl VE veiklos. Pagal pateikiamas VE gamintojų technines charakteristikas, planuojamų vėjo elektrinių sukeliamas triukšmo lygis svyruoja nuo 42,2 – 44,2 dBA. Siekiant išsiaiškinti planuojamų VE triukšmo poveikio zonas atliktas matematinis susidarančių triukšmo lygių sklaidos modeliavimas. Triukšmo modeliavimas atliekamas WindPRO programa (versija 3.0.654). WindPRO modelio skaičiavimai pagrįsti Tarptautinio standarto ISO 9.613-2, Vokietijos standarto ISO 9.613-2, UK ISO 9.613-2, Danijos Aplinkos departamento ir Nyderlandų 1999 m. rekomendacijomis. WindPRO modelis, remiantis triukšmo duomenimis, apskaičiuoja planuojamų vėjo elektrinių triukšmo lygio pasiskirstymą bei nurodžius jautrias triukšmo poveikiui zonas, nustato triukšmo lygį duotų koordinačių taškuose. Iš modeliavimo rezultatų matyti, kad prognozuojamas PŪV, t. y. 4 vėjo elektrinių sukeliamas triukšmo lygis gyvenamojoje aplinkoje (nuo PŪV nutolusi 505 – 1335 m) neviršija HN 33:2011 reglamentuojamų ribinių triukšmo verčių gyvenamųjų pastatų (namų) ir visuomeninės paskirties pastatų (išskyrus maitinimo ir kultūros paskirties pastatus) aplinkoje (*PAV atrankos II skyriaus, 2.11 papunktis*).

Vėjo elektrinės, kaip ir kiti aukšti statiniai arba medžiai, esant saulėtam orui, meta šešėlį ant gretimų objektų. Be to, arti vėjo elektrinių, galimas besisukančių sparnų keliamo šviesos mirgėjimo poveikis. Šešėliavimo poveikio vertinimui Lietuvoje sukurtų ir patvirtintų metodikų ar higienos normų nėra. Kaip leidžiamas šešėliavimo lygis yra priimtas Vokietijos standartų rekomenduojamos leistinos šešėliavimo poveikio normos. Šiuo metu tik Vokietija turi parengusi detalias rekomendacijas ribinėms vertėms ir šešėlių modeliavimo sąlygoms (WindPRO vartotojo instrukcija. Per Nielsen ir kt. Danija. 1 leidimas 2008 sausis). Didžiausias leidžiamas šešėliavimo poveikis pagal Vokietijos normatyvus yra: maksimaliai 30 valandų per metus; maksimaliai 30 min per dieną. Šešėliavimui prognozuoti buvo naudojama WindPro (versija 3.0.654) programinė įranga, kuri leidžia, dar projektuojant vėjo elektrinių parką, nustatyti, kuriose vietovėse ir kiek valandų per metus galimas šešėliavimo poveikis. Įrengus keturių vėjo elektrinių parką, šešėliavimo trukmė gyvenamųjų sodybų teritorijoje (t. y. už 505 – 1335 m) neviršys maksimalaus leistino skaičiaus – 30 val. per metus (pagal Vokietijos normatyvus) (*PAV atrankos II skyriaus, 2.11 papunktis*).

Vėjo elektrinių sukeliamas triukšmas sklinda per girdimą dažnių diapazoną ir kaip dauguma garsų aplinkoje turi „negirdimą“ energiją infragarso diapazone. Lietuvos Respublikoje nėra nustatyti infragarso ir žemo dažnio garsų sklidimo prognozavimo (modeliavimo) metodai. VE sukeliama infragarso prognozavimą galima daryti tik vertinant literatūros šaltinių duomenis ir informaciją. Vokietijoje, Anglijoje atlikti matavimai parodė, kad vėjo jėgainių sukeliama infragarso ir žemo dažnio garsai yra gerokai žemesni nei žmogaus girdimumo slenksčio riba, todėl nesukelia neigiamo poveikio visuomenės sveikatai. Remiantis mokslinių tyrimų duomenimis šiuolaikinės priešvėjinės vėjo turbinos sukelia pulsacijas, kurios gali būti analizuojamos kaip infragarsas, tačiau įprastai yra tarp 50 ir 70 dB, daug žemiau poveikio ribos. Analizuojant PŪV VE poveikį aplinkai infragarsas gali būti atmestas kaip nereikšmingas (*PAV atrankos II skyriaus, 2.11 papunktis*).

PŪV neįtakos biologinės taršos (patogeninių mikroorganizmų, parazitinių organizmų) susidarymo (*PAV atrankos II skyriaus, 2.12 papunktis*).

Ekstremalūs įvykiai galintys kilti vėjo elektrinių parko eksploatacijos metu ir galintys turėti įtakos aplinkai ir aplinkiniams gyventojams yra avarijos, susijusios su mechaniniu elektrinių konstrukcijų pažeidimu, galinčiu sukelti elektrinių bokštų griūtį arba menčių nukritimą, viršutinės bokšto dalies kartu su mentėmis ir rotoriumi nugriuvimą ir panašias mechanines avarijas, galinčias sutrikdyti aplinkinių gyventojų normalias darbo ir gyvenimo sąlygas. Mechaninę vėjo elektrinės bokšto griūtį galėtų sukelti gamtiniai ir antropogeniniai veiksniai. Prie gamtinių veiksnių reikėtų priskirti tokius meteorologinius reiškinius, kaip uraganai, tornado, stiprios liūtys, apledėjimas. Lietuvos Respublikoje galiojantys normatyviniai dokumentai įpareigoja projektuose naudoti maksimalias reikšmes ir taip apsisaugoti nuo galimų statybinių konstrukcijų deformacijų, galinčių išsaukti avarijas ir griūtis. Siekiant užtikrinti saugią VE eksploataciją modeliai pasirenkami atsižvelgiant į vietovės klimatinės sąlygas. Pati planuojama ūkinė veikla ekstremaliųjų įvykių tikimybės niekaip neįtakoja (*PAV atrankos II skyriaus, 2.13 papunktis*).

Remiantis žemės gelmių registro duomenimis planuojamos ūkinės veiklos teritorijoje nėra naudingų iškasenų telkinių. Artimiausi planuojamai teritorijai naudingųjų išteklių telkiniai nuo nagrinėjamos teritorijos nutolę apie 1,5 km ir 3,3 km. Analizuojamoje vietovėje aktyvių dabartinių geologinių procesų ar reiškinių (pvz., eroziją, sufoziją, karstus, nuošliaužas) nestebėta. Pagal Lietuvos geologijos tarnybos pateikiamą informaciją artimiausia vietovė, kurioje registruotas geologinis reiškinys – nuošliauža – nuogriuva – yra už 14,5 km nuo analizuojamos vietovės. Analizuojamoje vietovėje registruotų geotopų nėra. Atstumas iki artimiausio geotopo – Pelyšos geologinio draustinio – 8 km (*PAV atrankos III skyriaus, 3.3 papunktis*).

PŪV teritorija nesiriboja ir nėra arti saugomų (artimiausia saugoma teritorija – Anykščių regioninis parkas, nutolęs apie 7,8 km) bei ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorijų (artimiausia „Natura 2000“ teritorija – Viešinto ežeras, nutolusi apie 2,5 km, Šimonių giria (BAST ir PAST) Šimonių girios biosferos poligonas, nutolęs apie 4 km) teritorijų, planuojama ūkinė veikla minėtoms teritorijoms neigiamo poveikio nedarys.

Lietuvos Respublikos valstybinio miškų kadastro duomenis VE1 įrengiama už 310 m nuo apsauginio miško. VE įrengimui miško kirtimo darbai nenumatomi. Pagal SRIS duomenų bazėje pateikiamą informaciją 530–1610 m atstumu nuo planuojamų VE yra išsidėsčiusios 4 baltųjų gandrų lizdavietės. Pagal faktinius VŠĮ Pajūrio tyrimų ir planavimo instituto specialistų stebėjimus baltieji gandrai iki 90 % savo skraidymo laiko skrenda iki 40 m aukštyje. Tačiau baltieji gandrai priskiriami prie jautrių VE poveikiui rūšių, nes daug laiko praleidžia sklandydami ir pakildami į didesnius aukščius nei 100–300 m. Dažnai aukštyn kylančiuose šilto oro srovėse besisukantys gandrai sklendo kur kas aukščiau nei siekia VE menčių aukščiausia vieta. Baltieji gandrai maitintis gali skristi iki 20 km atstumu nuo lizdo. Žinant, kad VE planuojamos statyti agrarinio kraštovaizdžio vietovėje, gandrai šiose vietose daugiausiai tinkamo pašaro gali rasti dirvos ruošimo ir pasėlių nuėmimo laikotarpiu. Kitu metų laiku šios teritorijos dėl mažesnių mitybos resursų šiems paukščiams neturėtų būti patrauklios, todėl gandrų lankymasis po VE ar arti VE nebus dažnas. Lietuvoje baltieji gandrai yra įprasta ir gausi rūšis, kurios populiacija yra gyvybinga ir stabili, šiai rūšiai taip pat bus vykdomas migruojančių, perinčių, sankaupas sudarančių paukščių stebėjimus pagal patvirtintą programą tiek VE parko įrengimo, tiek ir eksploatacijos metu (*PAV atrankos III skyriaus, 3.6 papunktis*).

Atsižvelgiant į galimą poveikį VE jautrioms tikslinėms paukščių ir šikšnosparnių rūšims Natura 2000 teritorijose ir jų apylinkėse, kiekvienai Natura 2000 teritorijai bei biosferos poligonams buvo pasiūlytas apsaugos zonos dydis. Apsaugos zonos saugomoms teritorijoms nustatytos remiantis literatūros šaltiniais (Bright et al., 2009; Guidelines for..., 2014; Rydell et al., 2012) ir ekspertiniu vertinimu, kiekvienai saugomai teritorijai ją parenkant pagal tikslinę rūšį, kuriai reikalinga didžiausia apsaugos zona. Artimiausiai Natura 2000 teritorijai – Šimonių giriai VENBIS projekto metu buvo pasiūlyta 2000 metrų apsaugos zona, į PŪV teritorija nepatenka.

PŪV analizuojami žemės sklypai VENBIS projekto metu nebuvo tirti kaip svarbūs paukščių ar šikšnosparnių aspektu, tačiau gretimoje aplinkoje nustatytos labai jautrios, vidutiniškai jautrios bei mažai jautrios paukščių aspektu teritorijos bei vidutiniškai jautrios šikšnosparnių aspektu teritorijos.

Pagal 2018 m. balandžio mėnesio pavasarinius tyrimus, matomas intensyvus paukščių perskridimas per PŪV teritoriją. Skaitlingos žašų ir gervių sankaupos buvo registruotos į rytus ir pietryčius nuo PŪV teritorijos, javų ražienose ir nenukultų javų laukuose. Tokios gausios lesalo teritorijos visada pritraukia migruojančias žašis, gerves. Pasikeitus lesalo kiekiui teritorijoje keičiasi ir paukščių mitybos vietos. Todėl paukščių sankaupų vieta laikina (kol joje yra lesalo) ir planuojamos VE neturėtų turėti įtakos paukščių mitybinių vietų sudarymui. Atsižvelgiant į nustatytą gretimų teritorijų jautrumą ir tikslines saugotinas rūšis PŪV vykdymui planuojama taikyti poveikio paukščiams mažinimo priemonės. Įrengimo etapo metu: vykdyti migruojančių, perinčių, sankaupas sudarančių paukščių stebėjimus pagal patvirtintą programą; vykdyti šikšnosparnių stebėjimus detektorių pagalba pagal patvirtintą programą; nevykdyti triukšmingų, buveines keičiančių ir naikinančių darbų veisimosi metu; sureguliuoti sunkiasvorio transporto srautus taip, kad jų keliamas trikdymas darytų kuo mažesnę poveikį gretimose teritorijose perintiems paukščiams; nekirsti želdinių nuo kovo iki birželio mėnesio. VE eksploatacijos metu: vykdyti migruojančių, perinčių, sankaupas sudarančių paukščių stebėjimus pagal patvirtintą programą; vykdyti žuvusių paukščių ir šikšnosparnių apskaitas įvertinat ieškotojo efektyvumą ir plėšrūnų aktyvumą; nustačius tendencingus šikšnosparnių ar paukščių žūtis paruošti programą neigiamam poveikiui išvengti. (pvz. stacionarius šikšnosparnių detektorių pagalba nustatytas intensyviausias perskridimų laikotarpis ir pagal jį parengta VE stabdymo programa); stebėsenos metu nustačius reikšmingą vėjo elektrinių poveikį taikyti efektyvias poveikio mažinimo ar kompensacines priemones, tokias kaip: stacionarių detektorių šikšnosparnių stebėjimui įrengimas, VE stabdymas intensyvios paukščių ar šikšnosparnių migracijos valandomis, atbaidymas specialiomis priemonėmis, teritorijos priežiūros darbai, veisimosi, mitybos buveinių įrengimas, dirbtinių perėjimo vietų įrengimas toliau nuo VE, kitų gamtosauginių projektų rėmimas. Šios priemonės parenkamos individualiai kiekvienu atveju pagal tyrimų metu identifikuotą poveikį (*PAV atrankos III skyriaus, 3.6 papunktis*).

Analizuojamai vietai artimiausi paviršinio vandens telkiniai yra Viešinto ežeras, Žalialieknio, Pelyšos upeliai. Trijuose planuojamai ūkinei veiklai analizuojamuose žemės sklypuose – kad. Nr. 3484/0001:12, 3484/0001:62 ir 3484/0001:169 – yra įregistruotos paviršinių vandens telkinių apsaugos juostos ir zonos. VE statyba numatoma už šių juostų ir zonų ribų. Atsižvelgiant į specialiųjų žemės ir miško naudojimo sąlygų reikalavimus paviršinių vandens telkinių pakrančių apsaugos juostuose ir zonose jokie su PŪV numatomi darbai neplanuojami: nebus įrengiami nauji privažiavimo keliai, VE įrengimo aikštelės, technikos sandėliavimo aikštelės ar atliekami kiti darbai. PŪV žemės sklypuose įregistruotų požeminio vandens vandenviečių nėra (*PAV atrankos III skyriaus, 3.6 papunktis*).

Planuojamos ūkinės veiklos teritorija yra nutolusi nuo rekreacinių ir kurortinių vietovių. Artimiausios rekreacinės teritorijos ir turistiniai objektai yra už 3 – 7,4 km atstumu (*PAV atrankos III skyriaus, 3.9 papunktis*).

Planuojamos ūkinės veiklos žemės sklypuose registruotų kultūros paveldo vertybių nėra. Artimiausia kultūros paveldo vertybė yra Maldeikių pilkapynas – 870 m, Pelyšėlių kapinynas nutolęs 1,09 km (*PAV atrankos III skyriaus, 3.10 papunktis*).

6. Priemonės numatomam reikšmingam neigiamam poveikiui aplinkai išvengti arba užkirsti jam kelią.

6.1. VE statybos metu, esant poreikiui, melioracijos įrenginiai bus perkeliami, nepažeidžiant jų sistemos.

6.2. Nukastas dirvožemio sluoksnis bus sandėliuojamas tam numatytoje vietoje. Užbaigus VE įrengimą darbų zona bus sutvarkoma, iškastas likęs gruntas tolygiai paskirstomas teritorijoje suformuojant reikalingo dydžio VE aptarnavimo aikštelę, derlingojo dirvožemio sluoksnis paskleidžiamas (gražinimas) aplink aptarnavimo aikštelę.

6.3. Statybos darbai bus vykdomi tik techniškai tvarkingais mechanizmais, kurių skleidžiamas triukšmo lygis neviršys STR 2.01.08:2003 „Lauko sąlygomis naudojamos įrangos į aplinką skleidžiamo triukšmo valdymas“ nustatytų lauko įrangos leidžiamų garso galios lygių; triukšmo prevencijai gyvenamoje aplinkoje VE įrengimo darbus numatoma vykdyti tik dienos metu (pagal HN 33:2011). Vakaro, nakties metu bei išėiginėmis ir švenčių dienomis šie darbai nebus vykdomi.

6.4. PŪV metu planuojama taikyti šias poveikio paukščiams mažinimo priemonės: įrengimo etapo metu: vykdyti paukščių ir šikšnosparnių stebėjimus pagal kompetentingų institucijų suderintą programą; nevykdyti triukšmingų, buveines keičiančių ir naikinančių darbų veisimosi metu; sureguliuoti sunkiasvorio transporto srautus taip, kad jų keliamas trikdymas darytų kuo mažesnę poveikį gretimose teritorijose perintiems paukščiams; nekirsti želdinių nuo kovo iki birželio mėnesio. VE eksploatacijos metu: vykdyti paukščių ir šikšnosparnių stebėjimus pagal kompetentingų institucijų suderintą programą; vykdyti žuvusių paukščių ir šikšnosparnių apskaitas įvertinat ieškotojo efektyvumą ir plėsrūnų aktyvumą; nustatčius tendencingus šikšnosparnių ar paukščių žūtis paruošti programą neigiamam poveikiui išvengti (pvz. stacionarius šikšnosparnių detektorių pagalba nustatytas intensyviausias perskridimų laikotarpis ir pagal jį parengta VE stabdymo programa); stebėsenos metu nustatčius reikšmingą vėjo elektrinių poveikį taikyti efektyvias poveikio mažinimo ar kompensacines priemones, tokias kaip: stacionarių detektorių šikšnosparnių stebėjimui įrengimas, VE stabdymas intensyvios paukščių ar šikšnosparnių migracijos valandomis, atbaidymas specialiomis priemonėmis, teritorijos priežiūros darbai, veisimosi, mitybos buveinių įrengimas, dirbtinių perėjimo vietų įrengimas toliau nuo VE, kitų gamtosauginių projektų rėmimas. Šios priemonės parenkamos individualiai kiekvienu atveju pagal tyrimų metu identifikuotą poveikį.

7. Motyvai, kuriais remtasi priimant atrankos išvadą:

7.1. Įgyvendinant PŪV galimas triukšmo susidarymas nuo mobilių triukšmo šaltinių – darbus vykdančios technikos, į darbų zoną atvykstančių/išvykstančių transporto priemonių. Šis triukšmo susidarymas bus laikinas ir lokalus – mechanizmų ar įrengimų darbo vietoje, jų darbo metu. Statybos darbus planuojama vykdyti tik techniškai tvarkingais mechanizmais, kurių skleidžiamas triukšmo lygis neviršys STR 2.01.08:2003 „Lauko sąlygomis naudojamos įrangos į aplinką

skleidžiamo triukšmo valdymas nustatytų lauko įrangos leidžiamų garso galios lygių. Pagal pateikiamas VE gamintojų technines charakteristikas, planuojamų vėjo elektrinių sukeliamas triukšmo lygis svyruoja nuo 42,2 – 44,2 dBA. Vadovaujantis WindPro programa atlikto triukšmo modelevimo rezultatais PŪV metu 4 vėjo elektrinių sukeliamas triukšmo lygis gyvenamoje aplinkoje neviršys HN 33:2011 reglamentuojamų ribinių triukšmo verčių.

7.2. VE statybos metu, įrengiant aptarnavimo aikšteles, montuojant pamatus gali susidaryti nedideli kiekiai statybinių atliekų. Visos darbų metu susidarančios statybinės atliekos rūšiuojamos ir saugomos konteneriuose, iki jų išvežimo ir perdavimo atliekų tvarkytojams. Statybinės atliekos bus tvarkomos vadovaujantis Statybinių atliekų tvarkymo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos aplinkos ministro įsakymu 2006 m. gruodžio 29 Nr. D1-637 „Dėl statybinių atliekų tvarkymo taisyklių patvirtinimo“, reikalavimais.

7.3. Vykdamas planuojamą ūkinę veiklą gamybinių, buitinių nuotėkų nesusidarys. Lietaus nuotėkos nuo VE aptarnavimo aikštelių nebus surenkamos, natūraliai filtruosios į gruntą.

7.4. Įgyvendinant PŪV galimas laikinas ir lokalus oro taršos padidėjimas dėl kurą naudojančių įrenginių (žemės darbų, transportavimo, statybos ir kt. technikos) naudojimo darbų vietoje. Šis oro taršos padidėjimas bus trumpalaikis, epizodinis (tik darbų vykdymo metu) ir reikšmingo poveikio aplinkos kokybei neturės. Eksploatacijos metu oro taršos šaltinių nebus.

7.5. Vadovaujantis WindPro programa atlikto šešėliavimo trukmės modeliavimu šešėliavimo trukmė artimiausių gyvenamųjų sodybų teritorijoje (už 505 – 1335 m) neviršys maksimalaus leistino skaičiaus – 30 val. per metus (pagal Vokietijos normatyvus).

7.6. Atsižvelgiant į tai, kad PŪV teritorija nesiriboja ir nėra arti saugomų (artimiausia saugoma teritorija – Anykščių regioninis parkas, nutolęs apie 7,8 km) bei ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorijų (artimiausia „Natura 2000“ teritorija – Viešinto ežeras, nutolusi apie 2,5 km, Šimonių giria (BAST ir PAST) Šimonių girios biosferos poligonas, nutolusi apie 4 km), planuojama ūkinė veikla minėtoms teritorijoms neigiamo poveikio nedarys.

7.7. Vadovaujantis vėjo jėginių išdėstymo Anykščių rajono savivaldybės teritorijoje specialiuoju planu, kurio pakoreguoti sprendiniai yra Anykščių rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo konkretizuotų sprendinių sudedamoji dalis ir pagal Anykščių rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo konkretizuotus sprendinius PŪV teritorija patenka į vėjo elektrinių plėtros zoną.

7.8. Atsižvelgiant į tai, kad PŪV metu bus imamas neigiamą poveikio mažinančių priemonių, nurodytų šios atrankos išvados 6.4 papunktyje, PŪV nesukels reikšmingo poveikio aplinkai. Pagal vyraujančią žemėnaudos formą ir gretimus biotopus teritorija nėra išskirtinė šikšnosparnių atžvilgiu ir nesiskiria nuo kitų žemės ūkio paskirties teritorijų. PŪV teritorija nepatenka į žinomas migruojantiems paukščiams svarbias teritorijas. Taip pat, kaip ir kitos Lietuvos vietos, teritorija nėra žinoma dėl šikšnosparnių migracijos atžvilgiu.

7.9. Nacionalinio visuomenės sveikatos centro prie Sveikatos apsaugos ministerijos Utenos departamentas pagal Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo (toliau – PAV įstatymas) 6 str. 5 d. 1 p., atsakingas už planuojamos ūkinės veiklos veiksmų, darančių įtaką visuomenės sveikatai, galimo poveikio visuomenės sveikatai vertinimą, 2018-07-19 raštu Nr. (9-21 14.3.5E)2-31236 pateikė pasiūlymą informacijai atrankai, pagal kurią priimama ši atrankos išvada, kad planuojamai ūkinei veiklai nereikalinga atlikti poveikio aplinkai vertinimą.

7.10. Utenos apskrities priešgaisrinė gelbėjimo valdyba pagal PAV įstatymo 6 str. 5 d. 3 p., atsakinga už planuojamos ūkinės veiklos vykdymo metu galimų įvykių, ekstremaliųjų įvykių, ekstremaliųjų situacijų, numatomų priemonių joms išvengti ar sušvelninti ir padariniams likviduoti, pasiūlymų informacijai atrankai, pagal kurią priimama ši atrankos išvada, bei pasiūlymų, kad planuojamai ūkinei veiklai reikalinga atlikti poveikio aplinkai vertinimą nepateikė.

7.11. Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos Utenos skyrius pagal PAV įstatymo 6 str. 5 d. 2 p., atsakingas už galimą planuojamos ūkinės veiklos poveikį nekilnojamajam kultūros paveldui, pasiūlymų informacijai atrankai, pagal kurią priimama ši atrankos išvada, bei

pasiūlymų, kad planuojamai ūkinei veiklai reikalinga atlikti poveikio aplinkai vertinimą nepateikė. PŪV žemės sklypuose registruotų kultūros paveldo vertybių nėra. Artimiausia kultūros paveldo vertybė yra Maldeikių pilkapynas – 870 m, Pelyšėlių kapinynas nutolęs 1,09 km.

7.12. Anykščių rajono savivaldybės administracija pagal PAV įstatymo 6 str. 5 d. 5 p., atsakinga už planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo ir šios veiklos galimo poveikio aplinkai, atsižvelgiant į patvirtintų ir galiojančių teritorijų planavimo dokumentų sprendinius bei galimybes pagal teisės aktų reikalavimus juos keisti ir į pagal įstatymus vykdomo savivaldybės aplinkos stebėsenos (monitoringo) duomenis, 2018-07-13 raštu Nr. 1-SD2040(6.43.E) pateikė pasiūlymą informacijai atranka, pagal kurią priimama ši atrankos išvada, kad planuojamai ūkinei veiklai nereikalinga atlikti poveikio aplinkai vertinimą.

7.13. Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba prie Aplinkos ministerijos, pagal PAV įstatymo 6 str. 5 d. 4 p., atsakinga už planuojamos ūkinės veiklos įgyvendinimo poveikio Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorijoms, pasiūlymų informacijai atrankai, pagal kurią priimama ši atrankos išvada, bei pasiūlymų, kad planuojamai ūkinei veiklai reikalinga atlikti poveikio aplinkai vertinimą nepateikė.

8. Priimta atrankos išvada.

Atsižvelgiant į išdėstytus motyvus ir įgyvendinus 6.4 papunktyje numatytas neigiamą poveikį mažinančias priemones, vadovaujantis Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo 7 straipsnio 7 dalimi, priimama atrankos išvada: planuojamai ūkinei veiklai – vėjo elektrinių įrengimui, Anykščių r. sav., Viešintų sen., poveikio aplinkai vertinimas neprivalomas.

9. Nurodoma atrankos išvados apskundimo tvarka

Ši atrankos išvada per vieną mėnesį nuo jos gavimo ar paskelbimo dienos gali būti skundžiama Vyriausiajai administracinių ginčų komisijai (Vilniaus g. 27, LT-01402 Vilnius) ar Vilniaus apygardos- administraciniam teismui (Žygimantų g. 2, LT-01102 Vilnius) teisės aktų nustatyta tvarka.

Direktoriaus įgaliotas
Aplinkos apsaugos agentūros
direktoriaus pavaduotojas

Vytautas Krušinskas